کاتی هاتووە، دەستەکان ببن بە تیشک.. ڕزگار شێخانی

وەرگێڕی خەڵاتی: تەرجەمەی ئەدەبی سوێدی بە زمانی بێگانە ــ ئەکادیمیای سوێدی ٢٠١٨

ــ **کاتی هاتووە، دەستەکان ببن بە تیشک** ــ ئەمە دوادێڕی شیعری (کۆڕۆنا) ی دڵشاد عەبدوڵڵایە لە دیوانی ــ **کات زێڕە، بەڵام چی لە کات بکەم** ــ کە لە سەردەمی پەتای کۆڕۆنادا بە یادی ــ پاول سێلان ــەوە (١٩٢٠ ــ ١٩٧٠) نووسیویەتی.

پاول سێلانیش شیعرێکی بەم ناوەوە هەیە، کە شیعرێکی خۆشەویستییە و بۆ ئینگەبۆرگ باخمانی نووسیوە. باخمان لە نەمسا لە دایک بووبوو. باوکی ئەندامێکی چالاکی نازییەکان بوو، سێلان ـیش پەناهەندەیەکی جووی ڕۆمانیا بوو. باخمان لە ڤییەنا دەژیا، لەوێ بەشی فەلسەفەی دەخوێند و خەریکی نووسینی دکتۆرانامەکەی بوو لەسەر هایدگەر و هەر لەو ڕێگەی ئەویشەوە سێلان ئاشنای فیکری هایدگەر دەبێت و دەست بە خوێندنەوەی بەرهەمانی دەکات و پاشان دەبن بە هاوڕێی یەکتر.

من ئەم دێڕەم (**کاتی هاتووە، دەستەکان ببن بە تیشک**) کردووە بە ناونیشانی بژاردەی شیعرەکانی دڵشاد عەبدوڵڵا بە سوێدی و شیعرەکەیشم وەک دوا شیعری بژاردەکە داناوە. واتە، بژاردەکە بە هەمان دێڕەشیعر دەست پێ دەکات و کۆتایی دێت.

ناونانی بژاردەکە بەم ناوەوە ــ **کاتی هاتووە، دەستەکان ببن بە تیشک** ــ لای من ڕەهەندی ئەدەبی، زمانەوانی و سیاسی هەیە.

سەرنجی وشەی کات Tid لەسەر بەرگی کتێبەکە بدە، کە بە تیپی گەورە نووسیومە، بەڵام بە ڕێنووسی ستاندارد بە تیپی بچووک دەنووسرێ. لێرەدا کات وەک شتێکی ئەبستراکت نامێنێت و ئەم (کات) ــە ئەبستراکتە نییە کە ئێمە لە ناویدا دەژین. نا، لێرەدا کات دەبێت بە بوونەوەرێکی زیندوو و ڕۆلی دەبێت. کتێبەکە هەر لە سەرەتاوە سەرنجی خوێنەر بۆ وشەی کات ڕادەکێشێت.

ئەم بەبوونەوەرکردنەی شتی ئەبستراکتی وەک کات، لە شیعردا زۆر باوە و زۆر شاعیر وایان کردووە. پاول سێلانیش، کە دڵشاد شیعرەکەی

بۆ یادی ئەوەی نووسیوە، لە زۆربەی شیعرەکانیدا وای کردووە، کە هەم دڵشاد عەبدوڵڵا و هەم منیش زۆر بەم شاعیرە سەختە سەرسامین.

کات لای سەلان، کاتی سەردەم و ڕووداوەکانی جەنگی دووەمی جیهانییە، کە لەناویدا دایکی و نزیکەی پەنجا ملیۆن مرۆڤی تر کوژران، یان لەبرسان مردن. ئینسان لەناو کاتێکدا دەژیا، کە هەمیشە مرۆڤی دەکوشت. دڵشاد عەبدوڵڵایش، هەم شیعرەکە و هەم دیوانەکەیشی – **کات زۆرە، بەڵام چی لە کات بکەم** – لە سەردەمی پەتای کۆڕۆنادا، نووسیوە، کە ئەم سەردەمەی پەتاکە زۆتر لە شەش ملیۆن مرۆڤی کوشت. نووسیمە: شەش ملیۆن مرۆڤی کوشت، چونکە لە سەردەمی پەتاکەدا، شەڕی مرۆڤ بوو لەگەڵ کات، کە لە ئەنجامدا مرۆڤ سەرکەوت.

ناونانی کتێبەکە بە سویدی بەم ناوەوە، (**کاتی هاتووە، دەستەکان ببن بە تیشک**) وەڵامدانەوە و دیالۆگیش لەگەڵ دیوانی – **کات زۆرە، بەڵام چی لە کات بکەم** – ی دڵشاد عەبدوڵڵا. دیالۆگ لەبارەی ڕووداوەکانی سەردەممان. ئەم سەردەمە زۆر ناخۆش و تاریکە ئێستا لەناویدا دەژین، کە لە زۆر ڕووەوە لە سەردەمی چاخەکانی ناوەڕاست و سەردەمی جەنگەکانی جیهانی دەچێ. مەترسی جەنگی جیهانی، کارەساتی سروشتی، گرانی و برسێتی زۆر زیادیان کردووە. مرۆڤ زۆر لەم دۆخانە نیگەرانە و کاریگەریی دەروونی و ئابووریان لەسەر مرۆڤ هەیە. بۆیە پێموایە ئێستا – **کاتی هاتووە، دەستەکان ببن بە تیشک** – و ئەم نیگەرانی و تاریکییەی جیهانی داپۆشیوە، ڕووناک بکەنەوە.
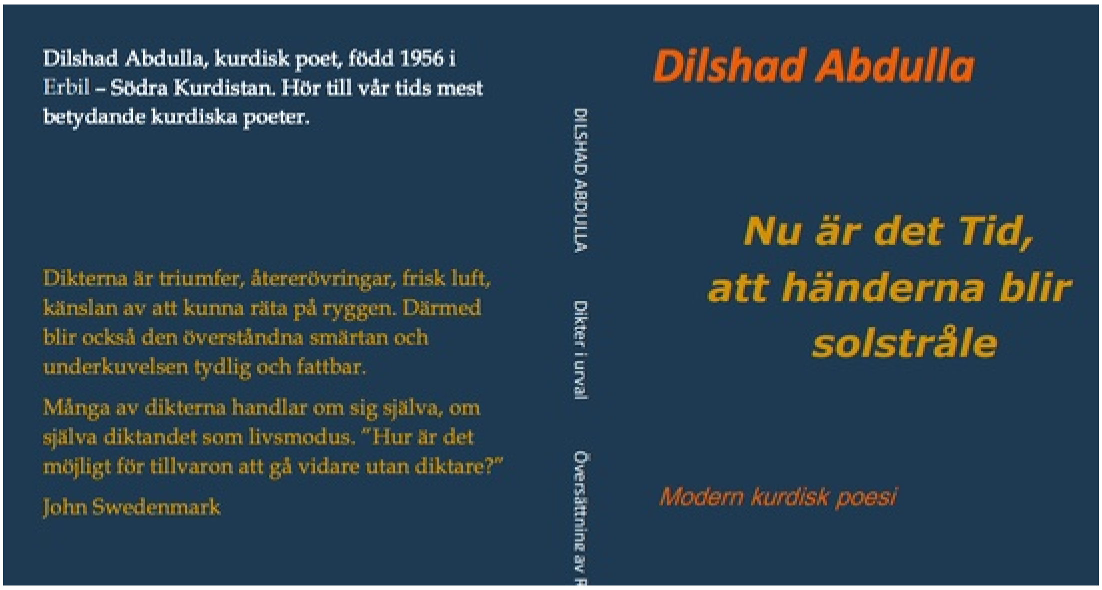
ڕزگار شێخانی – سوێد